

steloj 1

N-RO 01 1-A JARO 29.10.83 SES-SEMAJNA ESPERANTO-GAZETO SENDEPENDA
MAL.FROTA, 278 CRISTO REDENTOR 90000 PORTO ALEGRE, RS, B R A Z I L O

★ ★ ★ ★ ★
2-A AMIRENKO

★ ★ ★ ★ ★
**AMIKARA
RENKONTIGO ....**

DEBATO PRI LA TEMO:

**- LA LERNANTO EN LA MOVADO: KIEL PARTO-PRENI
'TEO-TRINKADO ARTAJ PREZENTADO,
(ALPORTU VIAN KONTRIBUAJON)**

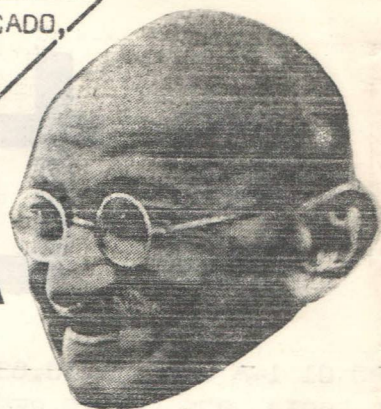
5-A DE NOVEMBRO

DUMTUTPOSTETAGMEZE

**ĈE FERNANDO MACHADO, 885. PROMOCIO:
ALLAN KARDEC - ESPERANTODEPARTEMENTO**

SOU FAVORÁVEL A UM CALENDÁRIO UNIFICADO,
DA MESMA FORMA QUE ADVOGO UM SÓ VA
LOR MONETÁRIO PARA TODOS OS PAÍSES
E UMA LÍNGUA AUXILIAR MUNDIAL,
COMO É O ESPERANTO, PARA TO
DOS OS POVOS; (GANDHI)

NIA VOÇO

EN ĈI TIU debuta nu
mero de STELOJ, niaj
bondeziroj, ke la ga
zeto pli kaj pli ko
ntentigu viajn lego
interesojn, en nomo
de la afero kiu ni
ĉiujn unuigas kaj
plenigas nin de viv
ĝojo kaj idealismo.
LA REDAKCIO

ESPERANTO EN RADIO

08.00-08.30, Radio Pekino, 31m, 9860 kHz, ĉi
utage. La elsendoj estas tre bonkondiĉaj.

ESPERANTO EN MINAS GERAIS

Nova esperanto-kurso en la universitataj me
dioj: dank' al la apogo de Prof-ro Marcelo
Palmério, rektoro de "Faculdades Integradas
de Uberaba", s-ano Evandro Silva Martins ku
rsgvidas esperanton al grupo de universita
tanoj de tiu edukejo.

ESPERANTO EN PORTO ALEGRE

La esperantodepartemento de Spiritisma Soci
eto Allan Kardec promocias nuntempe sian la
Turniro de Domoj kun la partopreno de 11 ge
samideanoj.

MI/NIA E-ORGANIZAĴO volas ricevi la 2-an n-ron de STELOJ (10-a de
decembro). Por tio mi/ni sendas al vi KR. 90 sub la formo de poŝt-
markoj kiel kontribuo por la sendo. Mia/Nia nomo/E-organizaĵo: _____

Mia/Nia adreso: _____

POŝtkodo: _____

Urbo: _____ Stato: _____ (Rimarkoj: a) STELOJ-kunlaborantoj
ricevos la n-ron senpage; b) kontribuaĵoj b.v. sendi rekte al la
adreso surkovrile). _____

STELOJ-ĈEFREDAKTORO: Cesar Soares; kunlaboris en ĉi tiu n-ro: Ale
xandre Pimentel (Porto Alegre, RS) kaj Amélia Maiumi (San-Paŭlo,
SP). Ĉiuj kunlaboraĵoj bonvenaj!

6a B E J K

BEJO kongresos:
Promissão, lastsemajne de januaro, 1984

Junuloj interkonatiĝos, babilos, prelegos, diskutos, laboros, muzikos, dancos, instruos, ĝuos... BEJO (Brazilia Esperantista Junulara Organizo) kongresos novstile: la junaj aktivuloj ne nur ĉeestos la kongreson, sed ja faros ĝin.

Jen la ĉeftemo: Junuloj en la Movado kaj junaj esperantistoj en la socio. Pri ĉi tiu temo atendu tri prelegojn kaj kvar diskutrondojn. Krome, okazos pluraj interkonaj kaj artaj programeroj, dumkongresa (kvarleciona) kurso por komencantoj, lerte gvidataj paroligaj rondoj kaj BEJO-sembleo. La kongresanoj ankaŭ povos partopreni, sen kroma pago, en tutsemajna E-kurso por neesperantistoj, gvidota de tre sperta instruisto: Valdemir Moreira. Jen unika ŝanco esperantigi viajn geamikojn en tre taŭga etoso. La kongresa programo, baldaŭ diskonigota, ampleksas kvin tagojn, sed dum la tuta kongresa semajno la komuna loĝejo estos je ĉies dispono. Kaj fruaj alvenontoj povos ankaŭ viziti ĉirkaŭurbajn vidindaĵojn kaj helpi la lokajn organizantojn.

Kotizoj:

	ĝis 30.11.83	post 30.1.
1. BEJO-ano (en 83) ĝis 30-jara	Cr\$ 2000	Cr\$ 2500
2. ne BEJO-ano ĝis 30-jara	Cr\$ 3000	Cr\$ 3500
3. BEJO-ano (en 83) pli ol 30-jara	Cr\$ 3500	Cr\$ 4000
4. ne BEJO-ano pli ol 30-jara	Cr\$ 4500	Cr\$ 5000

*Rim.: aliĝantaj familioj kun pli ol tri membroj: ĉiu membro pagas po la kotizon 1.

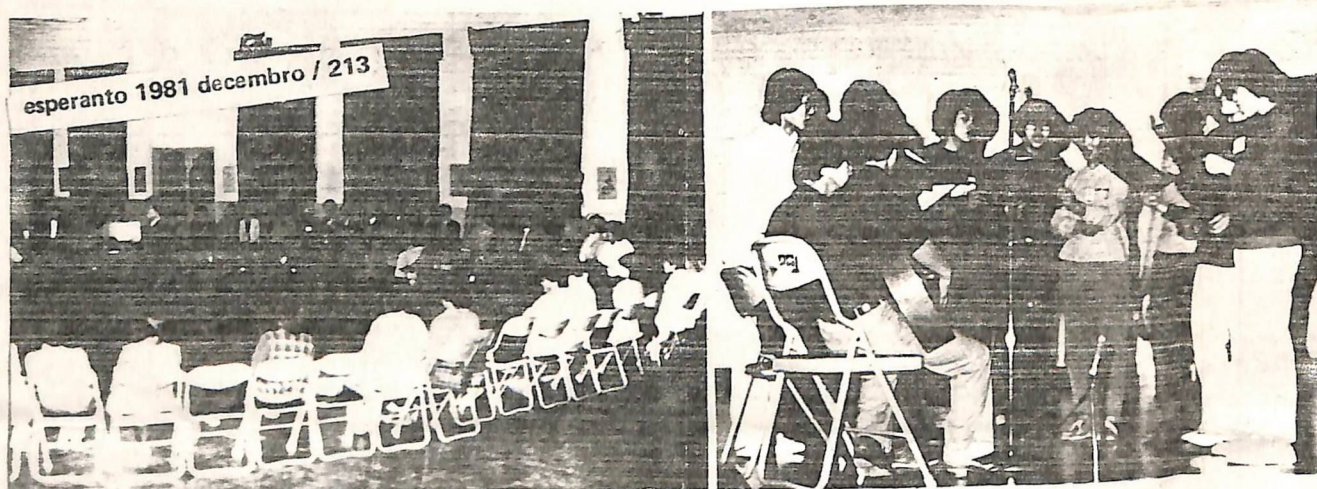
Monon sendu nur rekte al LKK-kasisto (per ĉeko aŭ poŝtmandato):

Donizeti Camilo Soares

Caixa Postal 226 (LKK-adreso)

16 370 Promissão, SP

GEJUNULOJ en la Korea Esperanto-movado estas la plimulto. Jen parto de ili en granda rondo, en nokta kunsido, dum la 13a Korea Esperanto-Kongreso, pri kiu ni raportas sur la paĝo 204. Fakte, tiu svarmo de gejunuloj, kiuj en tiu azia lando interesigas pri Esperanto, devus esti la ĉefa, la esenca novaĵo atentinda. Dekstre estas kantema grupo el Ĉungnam. Ĝi pravas, ke la korea Esperanto-junularo ne estas malpli gaja kaj kantema ol la junaj homoj en aliaj mondpartoj.

JOVENS no movimento esperantista coreano são a maioria. Eis uma parte deles num grande círculo, numa reunião noturna, durante o 13º CONGRESSO COREANO DE ESPERANTO, sobre o qual nós falamos na página 204. De fato, esse "enxame" de jovens, que nesse país asiático interessa-se por Esperanto, deveria /mesmo/ ser a principal, a novidade essencial digna de atenção. À direita, há um grupo dado ao canto de Ĉungnam. Ele prova que a juventude esperantista coreana não é menos alegre e cantante do que as pessoas jovens de outras partes do mundo. ESPERANTO

ESPERANTO EN PORTO ALEGRE

NOVA ESPERANTO-KERNO

SUB la apogo de la Instruantara Rondo ("Centro dos Professores"), komenciĝos eke de marto 1984 bazan kurson de Esperanto por instruistoj kaj lernantoj en la unuagrada lernejo "Padre Leo" (av. Baltazar de Oliveira Garcia, s/n-ro, kvartalo Rubem Berta). La lecionoj estos gvidataj de E-instruanto Cesar Soares, ĉiu-ĵaŭde kaj la kurso daŭros la tutan jaron.

INTERVJUU

ELVIRA FONTES

S-INO ELVIRA FONTES, EMERITA INSTRUISTINO, LERNIS ESPERANTON EN 1960 KAJ ESTAS NUNTEMPE UNU EL LA PLEJ ELSTARAJ FIGUROJ EN LA BRAZILA ESPERANTO-MOVADO. KROM DA PREZIDANTECO DE "APE-ASSOCIAÇÃO PAULISTA DE ESPERANTO" (STR. FÁUSTO LO, 124, 05041, SAN PAŬLO, SP), ŜI ANKAŬ MOVADAS KIEL ESPERANTO-INSTRUANTINO KAJ SUBTENAS DIMANĈAN RUBRIKON PRI LA INTERNACIA LINGVO EN LA SAN-PAŬLA TAGGAZETO "DIÁRIO POPULAR". JEN SUBE PARTO DE ŜIA INTERVJUU AL "STELOJ"-KUNLABORANTINO EN SAN-PAŬLO AMÉLIA M. HAMADA:

STELOJ - Kia estis via plej interesa esperanta travivaĵo?

ELVIRA FONTES - La plej interesa estis mia partopreno en la UK-o okazinta en Hamburgo, en 1974.

STELOJ - De kiam vi instruas Esperanton?

ELVIRA FONTES - Ekde 1961.

STELOJ - PER KIU METODO VI INSTRUAS?

ELVIRA FONTES - Pere de la metodo Cseh. Mi opinias ke tiu metodo estas tre bona precipe kiam la klaso ne estas homogena, ĉar mi pensas ke se la nivelo de la lernantoj estas alta, oni povas lernigi per la tradicia metodo.

STELOJ - LAŬ VI, KIUJ ESTAS LA PLEJ BONAJ METODOJ?

ELVIRA FONTES - Bone, la plej bona estas Cseh-metodo. Sed ĉiu metodo dependas de la instruistoj kaj de la gelernantoj; kelkaj instruistoj ne adaptiĝas al ĝi. Cseh-metodo laborigas multe la instruiston. Li devas prezenti riĉan materialon kaj havi grandan imagocon por krei situaciojn.

STELOJ - Kion vi opinias pri nia nuntempa movado en Brazilo?

ELVIRA FONTES - Mi estas optimisma kaj kredas ke nuntempe ĝi progresas multe. Tion oni konstatas ricevante multe da leteroj petantaj informoj pri la Internacia Lingvo. Krom tio, la komunikiloj pli kaj pli aperigas novaĵojn pri ĝi. Ekzemple: mi ĵus sciis pere de TV Globo, ke la 85 artistoj de "HOLIDAYS ON ICE" parolas E-on por sukcesi pli facile interkomunikiĝi, ĉar la artistoj apartenas al 25 diversaj nacioj!

ANONCETOJ

ESPERANTISTA KLUBO, 31 rue Tréfilerie, F-42100 Saint-Etienne, festas sian 80an datrevenon. Dankon al ĉiuj, kiuj sendas salut

kartojn.

ESPERANTISTAJ KOMENCANTOJ - gejunuloj kaj pli maljunaj - deziras korespondi kun samideanoj en ĉiuj landoj. Bonvolu sendi viajn aĝon, interesojn, nomon kaj adreson al: Motala Esperanto-Klubo, S-591 90 Motala, Svedio.

18-JARA JUNULO ŝatus korespondi kun alilandaj samaguloj: Tufuene Mafuila, p/a Esperanto-Instituto de Zairo, B.P. 13, Lukala (Bas Zaire, Zairio.

KORESPONDANTOJNEN AFRIKO, SUD-AMERIKO KAJ AZIO serĉas polaj geleŝlantoj kaj ilia 35-jara instruisto: Janusz Szczepanowski, ul. Sportowa 12, PL-67 200, Glogów, Pollando. (Anoncetoj prenitaj el freŝ-dataj numeroj de "Esperanto")

STELOJ-AMIKARO SERĈAS GEAMIKOJN EN LA TUTA BRAZILLO

CLEONICE DE LIMA, 21-jara, volas korespondi pri muziko kaj interŝanĝi bildkartojn kaj poemojn. Adreso: Hipólito da Costa, 241, ap. 308, Morro Sta. Tereza, 90000 Porto Alegre, RS.

ALEXANDRE PIMENTEL, 19-jara, volas korespondi pri spiritualismo, historio kaj antropologio kaj interŝanĝi bildkartojn. Adreso: Av. Sarg. Manoel Raymundo Soares, 601, 90000, Porto Alegre, RS.

SILVIA D'ÁVILA ARAÚJO, 36-jara, volas korespondi pri literaturo, muziko, renecanca arto, spiritismaj romanoj, ktp. Adreso: Games Jardim, 280, ap. 3, 90000, Porto Alegre, RS.

PRILINGVE

LA PARTICIPOJ/OS PARTICÍPIOS

Karlo estas MANGONTA sandviĉon. = Carlos está por comer um sanduíche.

Karlo estas MANGONTA sandviĉon. = Carlos está comendo um sanduíche.

Karlo estas MANGINTA sandviĉon. = Carlos comeu um sanduíche.

Karlo estis MANGONTA sandviĉon = Carlos estava por comer um sanduíche.

Karlo estis MANGONTA sandviĉon. = Carlos estava comendo um sanduíche.

Karlo estis MANGINTA sandviĉon. = Carlos tinha comido um sanduíche.

Karlo estos MANGONTA sandviĉon. = Carlos estará por comer um sanduíche.

Karlo estos MANGONTA sandviĉon. = Carlos estará comendo um sanduíche.

Mallongigoj

bv. = bon-volu
d-ro = doktoro
ekz. = ekzemple
elp. = elparolo
k.a. = kaj aliaj
k.s. = kaj simile

ktp. = kaj tiel plu
s-ino = sinjorino
s-ro = sinjoro
t.e. = tio estas
UEA = Universala Esperanto-Asocio

JUS APERIS!

Ellaborita de s-roj A. Flores kaj V. P. Werneck kaj eldonita de "Fonto" ĵus aperis en la portugala lingvo "Regras Gramaticais do Esperanto - A Língua Internacional Neutra". Temas pri verko 32-paĝa, presita sur bona papero, per la altnivela grafika tekniko de la "Fonto" - eldonaĵoj, kiu, krom prezenti la gramatikajn regulojn de Esperanto, enhavas ankaŭ tekstojn en la internacia lingvo, liston de rekomenditaj libroj, periodaĵoj kaj vortaroj, kaj adresoj de Esperanto-eldonejoj kaj asocioj. Ĝi estas sendube verko nemalhavebla por Esperanto-asocioj kaj ĉiuj disvastigantoj de la internacia lingvo en Brazilo kaj Portugalujo, ĉar ĝia enhavo, facile kaj rapide legebla, donas tujan bildon kaj pri Esperanto kaj pri ĝia disvastigo en la portugallingva mondo. Gratulon al la aŭtoroj kaj al la eldonisto!

Karlo estos MANGINTA sandviĉon. = Carlos terá comido um sanduíche.

SALUT-ESPRIMOJ/EXPRESSÕES DE CUMPRIMENTO

Saluton ! = Oi!, Olá!

Bonan matenon ! = Bom dia!

Bonan tagon! = Bom dia!, Boa tarde!

Bonan vesperon!, Bonan Nokton!

Boa noite!

"REGRAS GRAMATICAIIS" BALDAŬ
AKIREBLA ĈE LA LIBRO-VENDEJO
DE "SOC. ESP. ALLAN KARDEC"

"O VALOR DO ESPERANTO"

1. EXPERIÊNCIAS mostram que o ESPERANTO é um ótimo ponto de partida para aprendizagem de outras línguas, pois pela simplicidade de estrutura e cabedal de palavras, ele rompe a resistência do aluno que fala uma língua só, e construindo ao mesmo tempo o conhecimento dos vocábulos estrangeiros, dá confiança e estimula o aluno a aprender outras línguas.

2. Além disso, devido ao número bastante grande de esperantistas em todos os países do mundo, quem aprendeu ESPERANTO quase na certa encontrará em toda parte pessoas que usam essa língua. Em países como o Japão ou o Brasil por exemplo, sem conhecimento do japonês ou do português ele terá mais oportunidade de encontrar esperantistas do que pessoas que falem o alemão ou o russo.

3. Finalmente, pela perspectiva mundial do ESPERANTO, ele contribui para a formação de uma cultura mundial num grau maior do que qualquer língua nacional, que só dá conhecimento da cultura da nação ou nações a que pertence a língua determinada, mas ao mesmo tempo tende a isolar o aluno de outras culturas.

Creio que o mundo precisa (muito, agora; muitíssimo futuramente) de uma língua comum pela qual todos os homens poderão comunicar-se livremente sem distorção. Eu aceitaria de bom grado uma língua nacional para exercer esse papel. Até agora, porém, todos os esforços para adotar uma língua nacional como língua comum fracassaram. Uma língua construída, como o ESPERANTO, que encerra a vantagem da neutralidade absoluta, fácil aprendizagem, total fonetismo e padronização, talvez tivesse êxito onde as línguas nacionais fracassaram. (MÁRIO PEI, lingüista e professor norte-americano da Universidade da Califórnia, EUA)